

Januar 1810, skulde overlade det til Uderne at vælge imellem, om de ville vedblive at levere Kornet eller betale med Penge efter Kapitelstart. Det var en Ret, som de havde ved Liendeafsløsningen, de kunde vælge, hvilken Udeskesmaade de vilde. Men, som jeg udtalte, da jeg indbragte Forslaget, tro vi, efter hvad der er os bekjendt efter de Oplysninger, som ere indhævede desangaaende, at det kun er omtrent en Treiedel af Liendeyderne her til Lands, som levere Liendekorn in natura; det er dog bedst engang for alle at faae Ende paa Sagen, ved at bestemme, at det Alt skulde betales med Penge efter Kapitelstarten. Hvad angaar Bemærkningerne fra det ærede Medlem for Viborg (Anfær), er det vistnok saa, at det kan træffe enkelte Steder, at Liendeieren kunde have Fordel af at modtage Liendekornet in natura, fremfor at faae det betalt i Penge efter Kapitelstart; det kan træffe enkelte Steder eller til enkelte Læder. Der er altid Sfarad ved saadanne Hændler, ligesom der ogsaa er Sfarad for Enhver, som kjober et Sogns Liender. Hvorvidt Kjoberen vil have Fordel eller Tab, beror jo altid paa Konjunkturerne; bliver der høie Kornpriser, vinder han, blive de lavere, taber han, og ligesaa gaar det med Hensyn til Spørgsmaalet om at faae Kornet betalt efter Kapitelstarten; det kommer an paa Priserne i det enkelte Aar, om man staar sig bedst ved at faae Kapitelstarten eller Kornet, saa noget Bestemt kan egentlig ikke paavises at ville indtræffe. Om det end kan paavises, at det i nogle Aar har været saaledes, at det er bedre for Kornet, da det kan sælges til høiere Pris end Kapitelstarten, kan man lige saa let tænke sig, at det kunde stille sig saaledes, at Kapitelstarten kunde være fordelagtigere, saa i den Henseende har det vel ikke saa grumme Meget at sige. Der er et andet Spørgsmaal, som jeg ogsaa har antaget vilde blive bragt paa Bane ved denne Leilighed, det er med Hensyn til Retten til Opmaalet. Der er jo nogle, som ved Proces og Dom have faaet sig tilkjendt Retten til Opmaalet paa Liendekorn, som leveres in natura, en Ret, der grunder sig paa Forordningen af 10de Januar 1698 om Maal og Vægt. Der kunde ganske vist være Spørgsmaal om, hvorvidt der kunde tilkomme dem, der havde faaet Kornet med Opmaal, Erstatning for Opmaalet. Jeg har i saa Henseende tænkt mig, at hvor det maatte være Tilfældet, at Opmaalet var fastsat til at lægges enten i Liendeforeningen eller Liendekommissionskjendelsen, kunde man med Føie sige, at det udgjorde en Del af selve Lienden, og der kunde være nogen Grund til muligvis at give Erstatning; men hvor Opmaalet derimod er blevet erhvervet ved Dom, efter at Liendeafsløsningen var indgaaet, er det aabenbart, at Opmaalet er kommet bag paa Uderne, de have ikke været sig bevidste, at en saadan Byrde vilde følge med, naar de valgte at betale in natura. Efter mit Syn stiller det sig her noget anderledes, end hvor Retten til Op-

maalet maatte være fastsat i selve Liendeforeningen. Der kunde ganske vist tænkes saadanne Tilfælde, hvor Retten til Opmaalet var erhvervet ved Dom, hvor Sagen stillede sig noget vanskeligere. Naar en Liende var kjøbt med Retten til Opmaalet, kunde en Mand, som havde kjøbt en saadan Liende, ganske vist føle sig brystholden ved at tabe dette Opmaal, naar det blev bestemt, at Kornet skulde betales med Penge efter Kapitelstarten; det vilde i saa Fald komme til at afhænge Noget af Sælgersvillkaarerne, de Villkaar, hvorpaa han havde kjøbt sin Liende; om Sælgeren havde forpligtet sig til at indestaa for Opmaalet eller ikke. Var det Staten, som havde solgt en saadan Liende og forpligtet sig til at indestaa Kjoberen for Opmaalet, saa kunde det ganske vist være et Spørgsmaal, om der da ikke ogsaa burde tilsvares Kjoberen af den det, den havde solgt til ham. Var det derimod mellem Private, at Hændelen var foregaaet, antager jeg, at det maa være et Mellemværende mellem dem, som ikke vedkommer Staten; i alt Fald er det jo Noget, der kunde tages under Overveielse ved Lovforslagets fremtidige Behandling.

Sjær: Jeg har ikke Noget at indvende imod den principielle Side af den foreliggende Sag. Jeg indrømmer, at det fra Principets Side er absolut rigtigere at betale den Slags Ting i Penge, end som hidtil at levere dem in natura, men jeg har affurat den samme Indvending at gjøre imod det foreliggende Lovforslag som den, det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgfreds (Børstøffe) fremsatte. Det er fuldstændig rigtig, hvad det ærede Medlem bemærkede, at man i de forskjellige Amtet har forskellige Kornsorter, som blive fastsatte efter Kapitelstarten. Jeg vil oplyse, at man i den ene Del af det Amt, hvor jeg hører hjemme, mest dyrker graa Havre, medens man derimod i den østlige Del af Amtet mest dyrker hvid Havre, og jeg skulde feile meget, om man ikke bruger som Rettesnor at slaa Aarhus Amts Kapitelstart og en Del af Viborg Amts Kapitelstart sammen for deraf at udbringe Middeltarten. (Stemmer: Nei!) Jeg tror dog, det forholder sig saaledes; men, hvorom Alt er, saa dyrker man, saaledes som jeg her har nævnt, paa de forskellige Steder forskellige Kornsorter, og jeg frygter for, at man, hvis man ikke har sin Opmærksomhed henvendt derpaa og træffer særlige Bestemmelser for de særlige Tilfælde, let kan komme til at gjøre Folk paa visse Steder i Landet Uret. Jeg hører jo, at det er Meningen at nedsætte et Udvalg i denne Sag, og jeg vil derfor ligesom det ærede Medlem for Randers Amts 4de Valgfreds henlede det vordeende Udvalgs Opmærksomhed paa dette Punkt, for at det ret kan have det for Dø. I øvrigt har jeg, som sagt, ikke Noget at indvende mod Forslaget, og navnlig ikke imod dets Princip, da jeg er enig i, at man hel-